

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH BỀN VỮNG Ở HUYỆN ĐẢO LÝ SƠN, TỈNH QUẢNG NGÃI

Nguyễn Thanh Tường

Trường Đại học Sư phạm, Đại học Đà Nẵng

Tóm tắt. Lý Sơn là một huyện đảo nằm trên vùng biển phía đông bắc tỉnh Quảng Ngãi, có diện tích tự nhiên 9,97 km² với số dân trên 21.020 người. Đây là một khu vực có nhiều tiềm năng cho phát triển du lịch. Những năm gần đây, Lý Sơn tập trung đầu tư phát triển du lịch và bước đầu đã đạt được những thành tựu đáng kể. Tuy nhiên, ngành du lịch vẫn còn nhiều bất cập, tiềm năng du lịch lớn nhưng chưa được đầu tư khai thác đúng mức, lực lượng lao động du lịch còn thiếu về số lượng và yếu về chất lượng, hoạt động lữ hành còn bộc lộ nhiều yếu kém; khai thác du lịch phần nhiều còn ở du lịch dạng tự nhiên, mang tính thời vụ nên doanh thu của ngành chưa cao, lượng khách thu hút được còn rất ít. Bài báo này phân tích thực trạng phát triển du lịch trong những năm qua, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm góp phần phát triển du lịch huyện Lý Sơn theo hướng bền vững và hiệu quả hơn.

Từ khóa: du lịch, giải pháp phát triển du lịch, thực trạng phát triển du lịch, Lý Sơn.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Dải ven biển miền Trung là một trong những khu vực tập trung nhiều dạng tài nguyên thiên nhiên có giá trị để phát triển nhiều hoạt động kinh tế khác nhau như: giao thông, xây dựng cảng biển, đánh bắt và nuôi trồng thủy hải sản, du lịch. Đặc biệt, những cảnh quan đặc sắc, các bãi cát và các giá trị sinh thái biển đảo là những tiềm năng lớn để phát triển du lịch. Đối với huyện đảo này, phát triển du lịch không chỉ đóng vai trò quan trọng về mặt kinh tế mà còn có vai trò về sinh thái, môi trường và an ninh quốc phòng. Vì vậy, việc nghiên cứu thực trạng và đề xuất giải pháp góp phần phát triển du lịch huyện đảo Lý Sơn theo hướng bền vững là vấn đề có ý nghĩa về khoa học và thực tiễn.

2. NỘI DUNG

2.1. Thực trạng phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi

2.1.1. Thực trạng thị trường khách và doanh thu du lịch

Từ năm 2007, tỉnh Quảng Ngãi đã ra quyết định công nhận và khai trương tuyến du lịch “Biển đảo Lý Sơn”, gồm các điểm du lịch theo tuyến chùa Hang, đình làng An Hải, chùa Đức, miệng núi lửa, di tích lịch sử Hải đội Trường Sa - Hoàng Sa, Âm Linh Tự và một số ngôi nhà cổ tại huyện đảo Lý Sơn. Trong những năm qua, cùng với xu thế phát triển chung của các hoạt động du lịch truyền thống, du lịch đảo ở Lý Sơn đã và đang thu hút ngày càng nhiều khách du lịch và tỏ rõ là một thị trường tiềm năng của du lịch Việt Nam nói chung và của Quảng Ngãi nói riêng. Cơ sở vật chất được xây dựng,

các nhà hàng, khách sạn, nhà nghỉ cũng được hình thành cùng với các dịch vụ xe đưa đón khách tham quan... nhờ vậy lượng khách đến với Lý Sơn ngày càng đông.

Bảng 1. Số lượng du khách đến Lý Sơn giai đoạn 2008 – 2012 [7]

Chỉ tiêu	Năm				
	2008	2009	2010	2011	2012
1. Tổng lượt khách (lượt khách)	2.500	4.515	8.800	9.450	10.690
Khách quốc tế	147	42	120	200	350
Khách nội địa	2.353	4.473	8.680	9.250	10.340
2. Tổng doanh thu (triệu đồng)	1.250	2.278	5.280	6.142	7.483

(Nguồn: Báo cáo của UBND huyện Lý Sơn về tình hình phát triển KTXH năm 2013)

Trước năm 2008, hoạt động du lịch ở huyện đảo này còn hạn chế; ngoài các chuyến đi nghiên cứu, khảo sát, nhìn chung huyện đảo này chưa được quan tâm khai thác để đón khách du lịch. Trong khoảng hơn 5 năm trở lại đây, du lịch Lý Sơn đã có sự chuyển biến, địa phương đã quan tâm đầu tư về cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất... phục vụ du lịch. Thị trường khách du lịch quốc tế đến các đảo chủ yếu là khách du lịch từ các nước Tây Âu (Anh, Pháp), Đông Á (Nhật Bản, Hàn Quốc), Bắc Mỹ (Mỹ và Canada), Nga, cộng đồng các nước trong khối SNG và Việt kiều...

2.1.2. Nguồn nhân lực du lịch

Năm 2012, huyện đảo Lý Sơn có 08 cán bộ công chức của phòng Văn hóa thông tin, 01 biên chế là cử nhân kinh tế du lịch, phụ trách du lịch và 07 hướng dẫn viên du lịch (chưa kể các hướng dẫn viên của các công ty du lịch khác). Tháng 5 năm 2009, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ngãi đã tập huấn về chuyên môn nghiệp vụ du lịch cho lãnh đạo và cán bộ phụ trách của huyện. Năm 2012 nguồn nhân lực tăng lên khoảng 500 người, trong đó lao động trực tiếp là 80 người, lao động gián tiếp khoảng 420 người. Hiện nay, với nguồn nhân lực còn thiếu và yếu thì Lý Sơn khó có thể đáp ứng nhu cầu phục vụ khách du lịch và khai thác tốt tiềm năng để phát triển các loại hình du lịch tham quan, nghiên cứu [7].

2.1.3. Cơ sở hạ tầng và vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch

- Mạng lưới và phương tiện giao thông vận tải

Hiện nay, có 3 tàu cao tốc và 5 tàu gỗ ra đảo Lý Sơn mỗi ngày. Theo lịch trình, tàu cao tốc chạy lúc 8h sáng từ cảng Sa Kỳ đi Lý Sơn. Tuy nhiên, do lượng khách đông nên thường cứ đủ khách là tàu xuất bến. Tàu gỗ là phương tiện thay thế nếu tàu cao tốc có vấn đề hoặc khi số lượng hành khách quá đông thì sẽ điều tàu gỗ chạy để đáp ứng nhu cầu đi lại cho khách.

Bảng 2. Lịch trình các tàu cao tốc và tàu gỗ ra đảo Lý Sơn [7]

Loại tàu		Sa Kỳ- Lý Sơn	Thời gian chạy	Lý Sơn- Sa Kỳ	Trọng tải
Tàu cao tốc	An Hải, Lý Sơn, An Vĩnh	08h00	1 giờ 10 phút	16h00	150 khách
Tàu gỗ	Hải Hoàng, Lý Sơn, Vĩnh Hải, Hải Long, Hải Đảo	9h00	2 giờ 30 phút	-	50 tấn và 50 khách

(Nguồn: Báo cáo của UBND huyện Lý Sơn về tình hình phát triển KTXH năm 2013)

Đường nội bộ ở đảo Lý Sơn (từ điểm nút là cảng nằm ở phía tây nam đảo gần huyện lỵ) có trục đường men theo bờ biển phía nam nối hai xã của đảo Lớn. Đây là trục đường chính. Ngoài ra, còn có trục đường ngang nối phía nam và phía bắc nằm ở giữa đảo và một số tuyến nhỏ khác. Trước đây, phương tiện giao thông của cư dân trên đảo chủ yếu là xe đạp. Gần đây, xuất hiện thêm xe máy và xe ô tô.

- Điện, nước

Do sự cách biệt nên nguồn cung cấp điện cho đảo chủ yếu bằng máy phát diezen. Lý Sơn chỉ có máy điện với công suất nhỏ tự phát điện, đặt ở đảo Lớn, thời gian phát và công suất điện rất hạn chế. Đây là một trong những bất lợi lớn nhất cho quá trình phát triển kinh tế - xã hội. Bên cạnh đó, vấn đề nước dùng cho sinh hoạt ở đảo Bé rất khan hiếm. Đảo hầu như không có nguồn nước ngầm, nên dân ở đảo phải sắn bể, lu, vại lớn để chứa nước mưa dùng hằng năm. Ở đảo Lớn, trong những năm khô hạn, nước ngầm cạn kiệt, vấn đề nước dành cho sinh hoạt cũng rất nan giải. Là huyện đảo nên hệ thống cấp thoát nước chủ yếu dựa vào nước dự trữ tại các hồ chứa và khoan giếng nước ngầm. Hiện nay, trên toàn địa bàn huyện đảo chưa có nhà máy cung cấp nước sạch. Hệ thống thoát nước chỉ có trên các tuyến chính và chưa được đầu tư đồng bộ, vì vậy thường bị úng ngập khi có mưa, lũ lớn.

- Cơ sở phục vụ lưu trú

Lý Sơn hiện có 07 cơ sở lưu trú với tổng 40 phòng (nhà nghỉ Mỹ Linh, Thủy Thạch, Bình Yên, Hoa Biển, khu nghỉ dưỡng Hoàng Sa và khách sạn Lý Sơn, nhà nghỉ Bến Bờ). Năm 2011, có 03 hộ gia đình là cơ sở lưu trú tại nhà dân, có hơn 24 ngôi nhà cổ, nhà thờ, từ đường của các dòng họ lớn, trong đó có 10 ngôi nhà cổ và nhà ở có thể phục vụ khách tham quan du lịch (homestay) [7].

- Các cơ sở dịch vụ ăn uống

Cùng với sự gia tăng nhanh của khách du lịch cũng như các cơ sở lưu trú, hệ thống các cơ sở ăn uống của huyện đảo cũng tăng lên. Hầu hết các khách sạn, nhà nghỉ ở Lý Sơn đều có nhà hàng phục vụ nhu cầu ăn uống cho khách du lịch. Tuy nhiên, các cơ sở ăn uống ở đây có quy mô nhỏ, các món ăn phục vụ cho du khách chưa phong phú, đa dạng, chủ yếu là các món mà ngoài đảo có thể nuôi, trồng được.

Đối với các cơ sở lưu trú là nhà dân thì hải sản là món ăn thường ngày của họ, vì người dân Lý Sơn lao động ngư nghiệp nên mỗi ngày đều có hải sản tươi sống được đánh bắt ngoài khơi về. Ngoài vận chuyển vào đất liền để bán thì người dân tại Lý Sơn cũng tiêu thụ một lượng lớn các hải sản tươi sống phục vụ khách du lịch.

2.1.4. Các loại hình du lịch

Các loại hình du lịch mới, có sức hấp dẫn và thu hút khách du lịch đến với đảo như: du lịch tắm biển, nghỉ dưỡng, tham quan du lịch; tham quan nghiên cứu văn hóa và lễ hội; du lịch cuối tuần, du lịch mạo hiểm - lặn biển, du lịch homestay... Tuy nhiên, các loại hình du lịch này chưa được quan tâm đầu tư đúng mức. Cơ sở hạ tầng, vật chất kỹ thuật kém phát triển cũng ảnh hưởng rất lớn đến sự phát triển các loại hình du lịch.

2.2. Đánh giá những khó khăn, thuận lợi đối với phát triển du lịch huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi

2.2.1. Thuận lợi

- Vị trí gần đất liền, cách bờ 15 hải lý, với 1 giờ 10 phút đi tàu cao tốc, Lý Sơn dễ dàng nối với các tuyến, điểm du lịch khác trong tỉnh Quảng Ngãi và các tỉnh khác qua quốc lộ 24B qua cảng Sa Kỳ. Nằm trên đường hàng hải quốc tế nên trong tương lai, Lý Sơn có nhiều thuận lợi trong việc thu hút các tàu du lịch cao cấp đến với đảo [1].

- Huyện đảo Lý Sơn nằm trong vùng lãnh thổ, nơi có sự tập trung cao các di sản thế giới, bao gồm Vườn Quốc gia Phong Nha – Kẻ Bàng, Cố đô Huế, Phố cổ Hội An, Di tích Mỹ Sơn và các bãi biển đẹp nổi tiếng như Cửa Tùng, Cửa Việt, Thuận An, Lăng Cô, Mỹ Khê, Non Nước, Cửa Đại... Lợi thế này cho phép đảo Lý Sơn khai thác các dòng khách đến với vùng du lịch khu vực miền Trung ngày một tăng, cũng như sử dụng hệ thống các sân bay quốc tế Phú Bài, Đà Nẵng, các cảng biển Chân Mây, Đà Nẵng, Dung Quất, Sa Kỳ, Quy Nhơn.

- Các điều kiện sinh khí hậu ở Lý Sơn phù hợp với sức khỏe cũng như các hoạt động của con người. Mùa đông không lạnh lắm, mùa hạ không oi bức. Đây là điều kiện khí hậu lý tưởng để phát triển du lịch. Bên cạnh đó, địa hình trên đảo rất đa dạng, có bờ biển dài với những bãi đá rất đẹp, vùng biển có nhiều rạn san hô, có độ đa dạng sinh học cao; có vùng đồng ven biển với những cánh đồng hành tỏi xanh ngút tầm mắt; Lý Sơn có những bãi cát trắng mịn và bằng phẳng, nước biển trong xanh và ấm, không có xoáy ngầm và vực sâu có thể tổ chức tốt các loại hình du lịch biển như lướt ván thuyền buồm, ca nô, lặn biển. Đặc biệt, các bờ đá ven biển, các vách đá bị biển xâm thực đã tạo nên những bức tường với đủ hình thù kỳ vĩ, các hang động đẹp như chùa Hang, hang Câu...thích hợp cho phát triển loại hình du lịch mạo hiểm, các tour khám phá đảo [6].

- Đời sống của người dân trên đảo ngày càng được nâng cao, tình hình an ninh trật tự ổn định, người dân rất thân thiện và hiếu khách. Sự đa dạng, đặc sắc của các lễ hội như: Lễ Khao lè thể lính Hoàng Sa, lễ Nghinh Ông được tổ chức hàng năm tại các làng, vịnh...đã tạo nên một nét riêng cho Lý Sơn. Bên cạnh đó, Lý Sơn có đặc sản tỏi ngon

nhất nước, những loại cá biển tươi sống, món ốc cừ...đã làm phong phú thêm cho sự lựa chọn của du khách khi đến với Lý Sơn.

- Được sự quan tâm hỗ trợ của trung ương và địa phương, ngành du lịch Lý Sơn đã có bước phát triển mới. Thủ tướng Chính phủ đã ban hành quyết định phê duyệt chương trình “*Biển Đông hải đảo*” phát triển kinh tế gắn với an ninh quốc phòng cho các đảo trong nước, trong đó có Lý Sơn. Mặt khác, tiềm lực về kinh tế, nhân lực...của tỉnh cũng như địa phương ngày càng lớn mạnh, có khả năng cung cấp đủ nguồn vốn, nguồn lao động có chất lượng, kỹ thuật công nghệ cho sự phát triển du lịch huyện đảo [3].

- UBND tỉnh Quảng Ngãi đang có các dự án đầu tư nhằm hoàn thiện hệ thống đường giao thông, bưu chính viễn thông, trang bị tàu cao tốc để tăng chuyển cho Lý Sơn. Đây chính là cơ sở để thúc đẩy sự phát triển du lịch ở huyện đảo này. Bên cạnh đó, việc tổ chức các chương trình “*Festival biển đảo Việt Nam*” tại Lý Sơn, “*Năm du lịch Quốc gia duyên hải Nam Trung Bộ*” nhằm tôn vinh chủ quyền, phát huy tiềm năng du lịch biển đối với du khách trong và ngoài nước. Đây là cơ hội để quảng bá cho hình ảnh du lịch huyện đảo Lý Sơn.

2.2.2. Khó khăn

- Hoạt động du lịch ở Lý Sơn gặp một số khó khăn như: các đợt mưa kéo dài kèm theo gió lốc và sóng lớn, đặc biệt là chịu sự tác động mạnh của bão và gió mùa đông bắc vào các tháng 9, 10, 11 và tháng 12. Điều này gây khó khăn cho việc tiếp cận đến các thị trường trong đất liền, cũng như gây trở ngại cho khách du lịch khi đến các điểm du lịch và sử dụng các dịch vụ trên đảo [6].

- Cơ sở hạ tầng trên đảo chưa hoàn thiện, hệ thống đường giao thông nhỏ hẹp, chưa có tuyến đường đẹp hấp dẫn du khách. Con đường ven biển kéo dài đến hòn Mù Cu có vị trí rất đẹp, những cánh đồng tỏi, hàng dừa xanh và bờ biển uốn lượn nhưng hầu như được thiết kế cho mục đích quốc phòng chứ chưa chú trọng đến phát triển du lịch. Việc xây kè chắn sóng dọc bờ biển là cần thiết, nhưng vô hình chung nó là bức tường ngăn cách du khách với biển, không tạo được một khoảng trống để ngắm biển, trở thành nơi xả rác của người dân.

- Chưa có cảng phục vụ riêng cho tàu du lịch mà phải dùng chung với cảng cá của ngư dân, bến cảng bị ô nhiễm nặng bởi rác thải; cầu tàu được thiết kế quá cao so với thân tàu khiến việc di chuyển rất khó khăn, nguy hiểm. Hiện nay, số lượng các tàu cao tốc ra đảo vẫn còn khiêm tốn, chỉ có 3 chiếc với sức chứa là khoảng 150 người/ 1 chiếc. Bên cạnh đó, giá tàu vận chuyển hành khách vẫn còn quá cao.

- Vấn đề cung cấp điện và nước ngọt cho sinh hoạt hiện nay ở Lý Sơn rất khó khăn. Đây là một trong những bất lợi lớn nhất cho quá trình phát triển kinh tế - xã hội nói chung và cho du lịch nói riêng ở huyện đảo Lý Sơn.

- Chất lượng của các cơ sở lưu trú ở Lý Sơn còn ở mức thấp. Phần lớn khách sạn và phòng khách sạn chưa đạt tiêu chuẩn. Đây cũng là một trong những yếu tố làm cho

sản phẩm du lịch của Lý Sơn chưa có sức hấp dẫn khách du lịch. Bên cạnh đó, các cơ sở dịch vụ ăn uống ở Lý Sơn đều có quy mô nhỏ lẻ, chưa đáp ứng được các nhu cầu ăn uống của du khách.

- Ý thức của người dân trong việc bảo vệ tài nguyên môi trường phục vụ phát triển du lịch chưa cao. Trước hết phải kể đến việc cộng đồng địa phương tại đảo sinh sống bằng nghề biển. Việc khai thác triệt để các nguồn tài nguyên như rong mơ, rạn san hô đã làm cho tài nguyên biển đảo Lý Sơn gần như cạn kiệt và mất đi lớp thảm thực vật mà trước đây Lý Sơn được coi là nơi có các hệ sinh thái và đa dạng sinh học biển cao. Các nguồn gen của các sinh vật biển quý hiếm cũng bị người dân dùng các loại thuốc nổ khai thác cạn kiệt. Năm 2006, tỉnh Quảng Ngãi đã đầu tư xây dựng bãi xử lý rác thải sinh hoạt cho huyện đảo Lý Sơn nhưng tháng 9/2009, cơn bão số 9 tràn về san bằng bãi xử lý này. Vì vậy, tất cả các loại rác thải người dân đều đổ thẳng xuống biển, gây ô nhiễm môi trường.

2.3. Đề xuất một số giải pháp phát triển du lịch ở Lý Sơn theo hướng bền vững

2.3.1. Nhóm giải pháp về chính sách

- Tăng cường xã hội hóa du lịch, góp phần thu hút các nguồn lực xã hội để phát triển du lịch biển – đảo. Khuyến khích áp dụng công nghệ sạch, tiết kiệm năng lượng, nước sạch, sử dụng một phần thu nhập từ du lịch cho công tác bảo tồn, tôn tạo tài nguyên du lịch và bảo vệ môi trường. Điều này rất quan trọng đối với huyện đảo Lý Sơn, nơi mà điều kiện về cung cấp điện, nước rất hạn chế.

- Có sự ưu tiên, miễn giảm thuế nhằm khuyến khích đầu tư ra đảo, nơi tài nguyên du lịch còn ít hoặc chưa được khai thác. Khuyến khích phát triển các loại hình du lịch gắn với bảo tồn tự nhiên và văn hóa bản địa [3].

- Mọi phương án khai thác tài nguyên phục vụ phát triển du lịch, cũng như phục vụ phát triển kinh tế xã hội khu vực trên đảo đều phải được cân nhắc kỹ trên cơ sở những luận cứ khoa học vững chắc có tính đến mối quan hệ với các ngành có liên quan và tác động đến môi trường tự nhiên và kinh tế xã hội trên đảo [2].

- Thu hút người dân địa phương tham gia phát triển du lịch. Điều này có ý nghĩa cực kỳ quan trọng, nhằm khẳng định chủ quyền trên biển và tạo điều kiện để người dân sống trên đảo có thêm cơ hội việc làm, tăng thu nhập và vì vậy họ có thể yên tâm định cư trên đảo, góp phần tích cực vào sự nghiệp bảo vệ tổ quốc.

2.3.2. Nhóm giải pháp về quy hoạch

- Phối hợp và liên kết chặt chẽ với các ngành và địa phương xây dựng chiến lược, quy hoạch phát triển du lịch bền vững trên đảo.

- Cần có sự tham gia tích cực của ngành quốc phòng trong quá trình lập kế hoạch, quy hoạch phát triển du lịch biển – đảo, để đảm bảo cơ sở hạ tầng không chỉ phát huy hiệu quả trong điều kiện thời bình mà cả trong trường hợp xảy ra chiến tranh, đảm bảo

các hoạt động du lịch được phát triển trong điều kiện tốt nhất về an ninh quốc phòng [2].

2.3.3. Nhóm giải pháp về đầu tư

- Tăng cường thu hút nguồn vốn đầu tư để xây dựng cơ sở hạ tầng, vật chất kỹ thuật cho du lịch. Đặc biệt, ưu tiên xem xét các dự án đầu tư phát triển hệ thống điện, nước, đường giao thông và bến cảng. Đầu tư phát triển hệ thống khách sạn, nhà hàng và các công trình phục vụ du lịch vì hiện tại cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch ở đây còn rất hạn chế.

- Đầu tư phát triển hệ thống các công trình vui chơi giải trí, đáp ứng ngày càng cao của khách du lịch, đặc biệt là khách du lịch nội địa.

- Đầu tư bảo vệ, tôn tạo các di tích lịch sử văn hóa và phát triển các lễ hội truyền thống phục vụ du lịch. Điều này còn có ý nghĩa đối với việc xác lập chủ quyền quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa trong mối quan hệ với các di tích lịch sử trên đảo Lý Sơn.

2.3.4. Giải pháp phát triển sản phẩm – thị trường du lịch

- Chú trọng phát triển các sản phẩm du lịch đặc trưng của vùng đảo như: lặn biển, câu cá, ngắm san hô bằng thuyền đáy kính, du lịch thể thao trên biển, du lịch vui chơi, giải trí, du lịch sinh thái biển – đảo... gắn với các giá trị văn hóa.

- Xây dựng và phát triển mạnh các tour du lịch đến với Lý Sơn như: thành phố Quảng Ngãi - Chu Lai - Đảo Lý Sơn, Thiên Ấn - Chứng tích Sơn Mỹ - Lý Sơn... nhằm khai thác tối đa tiềm năng du lịch Lý Sơn, tạo nhiều sản phẩm để du khách có thể lựa chọn theo nhu cầu.

- Tiếp tục khai thác tốt thị trường khách truyền thống như Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Bắc Mỹ, Tây Âu, Nga, các nước khu vực ASEAN... và hướng vào thị trường khách mục tiêu đến từ khu vực Bắc Âu, Đông Âu, Nam Âu và Đông Bắc Á... Đây là những thị trường khách có khả năng thanh toán cao, thời gian lưu trú khá dài, có nhiều trải nghiệm trong du lịch, có nhận thức về môi trường và có ý thức bảo vệ môi trường, có nhu cầu tìm đến những điều mới lạ về thiên nhiên và văn hóa các dân tộc.

2.3.5. Nhóm giải pháp về phát triển nguồn nhân lực

- Tiến hành điều tra, phân loại trình độ nghiệp vụ toàn bộ cán bộ nhân viên và lao động hiện đang công tác và tham gia hoạt động kinh doanh du lịch ở trên đảo, làm cơ sở cho việc thực hiện chương trình đào tạo nguồn lao động du lịch ở các cấp độ, loại hình và chuyên ngành khác nhau.

- Huyện Lý Sơn cần phối hợp với các ngành, các cấp, các đơn vị liên quan như: sở Nội vụ, sở Lao động Thương binh Xã hội, sở Văn hóa Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ngãi, các trường đại học, cao đẳng ở khu vực miền Trung... tiến hành đào tạo và đào tạo lại nguồn nhân lực du lịch cho địa phương. Bên cạnh đó, cần thực hiện chính sách thu hút nhân tài và lao động có chuyên môn kỹ thuật, có tay nghề cao với chế độ đãi ngộ hợp lý về làm việc tại địa phương. Cần chú ý khai thác lực lượng lao động tại chỗ, đào tạo, huấn luyện và thu hút người dân địa phương cùng tham gia phát triển du lịch theo loại hình du lịch cộng đồng [4].

- Tăng cường hợp tác trao đổi kinh nghiệm nghiệp vụ thông qua các chuyến công tác, khảo sát và tham quan hội nghị, hội thảo khoa học ở các nước có ngành du lịch biển – đảo phát triển.

2.3.6. Nhóm giải pháp về xúc tiến quảng bá

- Đẩy mạnh hoạt động xúc tiến quảng bá du lịch. Tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, xây dựng các đoạn phim giới thiệu về du lịch đảo Lý Sơn, phát xen kẽ giữa các chương trình trên sóng đài phát thanh truyền hình Quảng Ngãi, VTV; mời phóng viên các báo trung ương và địa phương viết bài quảng bá, giới thiệu về du lịch đảo Lý Sơn.

- Nhanh chóng phát hành những ấn phẩm có chất lượng và thông tin chính thức về du lịch đảo Lý Sơn để giới thiệu với du khách hình ảnh về biển đảo, lịch sử và con người, những danh lam thắng cảnh nơi đây; những thông tin cần thiết cho du khách như các điểm lưu trú, hệ thống các điểm tham quan du lịch, các nhà hàng, khách sạn, nhà nghỉ, giá cả sinh hoạt, đi lại, ăn uống... và địa chỉ các điểm tư vấn cung cấp thông tin cho khách du lịch.

- Nâng cấp trang web của huyện, thường xuyên cập nhật những thông tin mới về du lịch của đảo Lý Sơn lên trang web của sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ngãi, trang web của Tổng cục Du lịch.

2.3.7. Nhóm giải pháp về bảo vệ tài nguyên, môi trường du lịch

- Cần có các biện pháp bảo vệ nguồn lợi đa dạng sinh học, ngăn chặn hiện tượng khai thác san hô, các loài cỏ biển, rau câu, ... bất hợp lý như hiện nay. Nếu hiện tượng này cứ tiếp diễn, các rạn san hô ở đây sẽ bị suy thoái, môi trường sống của các loài sinh vật cũng không còn, gây mất mát đa dạng sinh học, mất đi sức hấp dẫn du lịch của vùng đảo ven biển nhiệt đới. Ngoài ra, việc khai thác này sẽ tạo ra các hố vực, xói lở bờ biển gây nguy hiểm cho du khách [5].

- Thực hiện đồng bộ các giải pháp về môi trường: là hòn đảo nằm giữa biển, Lý Sơn dễ trở thành nơi tập kết của các loại rác, chất thải... trôi dạt trên biển. Cùng với đó là sự thiếu ý thức, tập quán sống của một bộ phận người dân xả thải trực tiếp rác sinh hoạt ra biển, dầu nhớt từ các loại tàu thuyền... Trong vài năm tới, khi mà hoạt động du lịch phát triển, lượng rác thải sẽ nhiều hơn và khó kiểm soát hơn. Vì vậy, để giảm thiểu tác động đến môi trường, tạo không gian du lịch an toàn, trong lành... cần phải thực hiện đồng bộ các biện pháp bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, giảm ô nhiễm, bảo tồn đa dạng sinh học, hệ sinh thái và cảnh quan tự nhiên.

- Thường xuyên tổ chức các khóa đào tạo nâng cao nhận thức và kiến thức về môi trường trong du lịch cho các nhà quản lý, các doanh nghiệp và cộng đồng dân cư ven biển và trên các đảo...

- Việc nâng cao đời sống cộng đồng và tạo công ăn việc làm của người dân, đặc biệt là người dân sống trên các đảo, gắn với phát triển du lịch tại các khu bảo tồn thiên nhiên... sẽ là yếu tố đảm bảo để người dân tham gia tích cực vào việc bảo vệ tài nguyên và môi trường du lịch.

3. KẾT LUẬN

Bài báo phân tích hiện trạng, nêu những thuận lợi và khó khăn trong quá trình phát triển du lịch huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi. Trên cơ sở đó đề xuất một số giải pháp phát triển du lịch theo hướng bền vững, gắn liền với việc xây dựng cảnh quan, cải tạo, sử dụng hợp lý tài nguyên và bảo vệ môi trường. Các kết quả nghiên cứu có thể làm tài liệu tham khảo cho các ngành, các cấp trong việc xây dựng và thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế xã hội, đặc biệt là trong phát triển du lịch theo hướng bền vững hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Lê Đức An (1990), "*Tổng quan hệ thống đảo Việt Nam*", Đề tài khoa học thuộc Chương trình Biển cấp Nhà nước (Mã số: 48B-12), Hà Nội.
- [2] Vũ Tuấn Cảnh (1995), "*Luận chứng khoa học kỹ thuật xây dựng và phát triển hệ thống du lịch biển Việt Nam*", Đề tài khoa học cấp Nhà nước, Hà Nội.
- [3] Phạm Trung Lương (2008), "*Cơ sở khoa học phát triển du lịch đảo ven bờ vùng du lịch Bắc Trung Bộ*", Đề tài khoa học cấp ngành, Hà Nội.
- [4] Nguyễn Thanh Tường (2012), "*Giải pháp phát triển bền vững du lịch biển đảo thành phố Đà Nẵng*", Tạp chí Khoa học và Giáo dục - Trường ĐHSP Đà Nẵng, số 2 (01), tr. 45-51.
- [5] Nguyễn Thanh Tường (2013), "*Hội An quản lý môi trường du lịch*", Tạp chí Du Lịch Việt Nam, số 9, tr. 10-11.
- [6] Nguyễn Thanh Tường (2013), "*Đánh giá SWOT đối với phát triển du lịch ở các đảo từ Quảng Trị đến Quảng Ngãi*", Tạp chí Khoa học - Trường Đại học Quảng Nam, số 03, tr. 109-119.
- [7] UBND huyện Lý Sơn, (2013), "*Báo cáo của UBND huyện Lý Sơn về tình hình phát triển KTXH*", Lý Sơn, Quảng Ngãi.

SITUATION AND SOLUTIONS FOR SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN LY SON ISLAND DISTRICT, QUANG NGAI PROVINCE

Nguyen Thanh Tuong
DaNang University of Education

Abstract. *Ly Son island district, which is located on the northeast coast of Quang Ngai province, has an area of 9.97 km² with natural population of over 21,020 inhabitants. This is a great potential area for tourism development but remains many inadequacies in tourism industry such as the enormous potentiality is underutilized; a shortage of high - qualified and adequate workforce to the demand; travelling activities are poorly performed and have many weaknesses; tourism exploitation might be created by tour operators is often seasonal; the revenue of tourism is not high because of the number of the tourist arrivals in Ly Son. This paper analyzes the current situation of tourism development in recent years, a number of solutions are proposed to tourism development in Ly Son district towards sustainability and more efficient ways.*

Keywords: *tourism, solutions for tourism development, tourism development situation.*